

Hendrik (Henk) Theodoor Zwaan is geboren op 30 mei 1917 in Rotterdam. Hij was de zoon van Barend Hendrik Zwaan (1886-1953) en Theodora Catharina Fredrika Broeksmit (1893-1980). Zijn ouders trouwden in 1916 in Rotterdam. Hij had twee zussen, Theodora Catharina Frederika (1920) en Jacoba Johanna (1923).

Op 23 april 1928 werd Groep 12 Fridjof Nansengroep opgericht in Rotterdam Feyenoord. De groep droeg een khaki das. De stam heette de Vikingers. De groep had in 1935 haar troeplokaal op de Charl. Lagedijk bij de IJclub. In 1935 was Henk senior patrouilleleider bij de troep. Zijn vader was oubaas bij de stam.

Op 6 oktober 1935 werd Groep 24 Tasmania groep opgericht in Rotterdam. Zijn vader stopte in september van dat jaar bij groep 12. Hij werd oubaas bij de Abel Tasman stam bij deze nieuwe zeeverkennergroep. Pieter Mica, die eerder ook scout was bij groep 12, werd stamcorrespondent bij de stam. Zijn vader stopte in het najaar van 1937 als groepsleider en oubaas. In oktober 1937 werd hun nieuwe clubhuis door Schipper en oubaas Zwaan geopend. In 1938 kreeg de stam de naam The Southern Cross. In december 1940 was zijn vader weer opnieuw oubaas bij de groep en benoemd tot ere schipper. Ook Henk ging over van groep 12 naar groep 24 en werd in maart 1939 vaandrig / baksmeester (scoutsleiding).

Direct na de inval door de Duitsers melden verkenner en voortrekkers zich in Rotterdam op posten zoals de politiebureaus en de hulpposten van de Vrouwelijke Vrijwillige Hulp. Door het wegvallen van de telefoonverbindingen werden de jongens onder andere ingezet als ordonnansen. Ze hielpen met regelen van verkeer, het vervoer van slachtoffers en het graven van tijdelijke graven. Een groot deel van de stad was nog strijdtoneel dus het werk was niet ongevaarlijk. Antonius Raadsen, loods bij groep 24, werd op 10 mei 1940 bij zijn werk neergeschoten en gedood.

Henk was controleur bij de Crisis Controle Dienst. Tijdens de bezetting had de dienst onder meer de taak om de wijdverbreide zwarte handel te bestrijden. Hij woonde bij zijn ouders op de Brede Hilledijk 55b op Katendracht in Rotterdam. In augustus 1942 verhuisde hij naar Haarlem en juli 1943 in Amsterdam. Hij was actief in het verzet bij KP-Rotterdam-Zuid.

Tijdens de grote razzia op 10 en 11 november 1944 was V-man Kees Bitter actief om illegale werkers aan te geven. Op 10 november stond hij op de verzamelplaats in het Feijenoordstadion en een dag later op het Nenijs-terrein in Blijdorp om illegale werkers te identificeren. Kees wist er drie te herkennen, namelijk Paulus Visser, Hendrik Zwaan en Gijsbert Jansen, commandant van de RVV in Rotterdam-Zuid. Ze werden gearresteerd en kwamen terecht in het Oranjehotel in Scheveningen.

Hij werd gefusilleerd op 13 november 1944 op de Waalsdorpervlakte samen met Paul Visser en Ids Haagsma en begraven in een ongemerkt graf op de Waalsdorpervlakte. Henk werd op 7 januari 1947 herbegraven op de Zuiderbegraafplaats in Rotterdam. Voor de drie jongens werd een rouwdienst gehouden in de Vredeskerk in Rotterdam Zuid. Henk werd in 1974 herbegraven op Nationaal Ereveld Loenen

Meer informatie

[Barend Hendrik "1886 " Zwaan \(1886-1953\) » Stamboom De Duffelt » Genealogie Online Registratie Barend Hendrik Zwaan & Theodora Catharina Frederika Broeksmit in 1880 » Open Archieven](#)

[Hendrik Theodoor Zwaan | Oorlogsgravenstichting](#)

[Hendrik Theodoor Zwaan | Erelijst van Gevallenen 1940-1945](#)

[Hendrik Theodoor Zwaan | Digitaal Namenregister Oranjehotel](#)

[Hendrik Theodoor Zwaan \(1917-1944\) - Find a Grave-gedenkplek](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 8, 1935 » 1935-09 - Pag. 13 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 10, 1935 » 1935-11 - Pag. 8 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 22, 1937, no. 9, 1937 » 1937-10 - Pag. 32 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no. 11, 1940 » 1940-12 - Pag. 26 | Delpher](#)

[Weest paraat; officieel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no. 3, 1939 » 1939-03 - Pag. 32 | Delpher](#)

[De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 27, 1941, no. 3, 1941 » 1941-03 - Pag. 26 | Delpher](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 5, 1937, no. 47, 1937 » 1937-03 - Pag. 14 | Delpher](#)

["De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 5, 1937, no. 55, 1937 » 1937-12 - Pag. 21 | Delpher](#)

[RePub, Erasmus University Repository: Nieuw licht op liquidaties knokploegen in Rotterdam 1944-1945](#)

[Centrale Crisis Controle Dienst - Wikipedia](#)

Archief Alblasserdam, groepsblad Berkebast 1935

Eerst thans kregen wij de
zekerheid, dat ten gevolge
van verraad, in Nov. 1944
op de Waalsdorpervlakte
werden gefusilleerd:

HENK ZWAAN,
geb. 30-5-1917,

PAUL VISSER,
geb. 13-9-1919,

IDS HAAGSMA,
geb. 24-5-1921

Namens de Families:
H. Th. Zwaan,
Br. Hilledijk 55 a,

J. Visser,
Beukenlaan 91 b,

P. Haagsma,
Groenezoom 158.

R'dam-Zuid, Dec. 1946.
De gemeenschappelijke be-
grafenis heeft heden plaats-
gehad op de Zuiderbe-
graafplaats.

**ORDE
VAN DEN
ROUWDIENST**

OP DINSDAG 7 JANUARI 1947 DES NAM.
130 UUR IN DE VREDESKERK LEEDS 121
ROTTERDAM-ZUID VAN DE IN NOV. 1944
TE SCHEVENINGEN GEFUSILLEERDEN:

HENK ZWAAN
GER. 30-5-1917

PAUL VISSER
GER. 13-9-1919

IDS HAAGSMA
GER. 24-5-1921

VOORGANGERS:

Ds. C. M. KRIJGER
NED. HERV. PREDIKANT

Ds. J. M. MULDER
GEREV. PREDIKANT

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.